

קן לציפור בין השרידים

מי שיגיע לגן לאומי אפולוניה בחודשים אפריל ומאי יוכל להתבונן הן בשרידי הארכיאולוגיה המרשימים והן בלהקת שרקרקים יפהפיים מקננים. מה מושך אותם לשם? הארכיאולוג חגי יוחנן עקב אחריהם

כתב: חגי יוחנן

שרקרק מצוי מעופף מעל מרבדי החרציות בגן לאומי אפולוניה

שרקרק מצוי מקנן בקיר

ובאתרים ארכיאולוגיים, אבל באפולוניה היא באה לידי ביטוי באופן בולט לאחר תום עונת החפירות, עם בואם של הגשמים הראשונים. מרבדי החרציות העטורה מושכים אליהם חרקים ובעיקר דבורים. אלו מזמזמות בנחת, אוספות את הצוף ומושכות לשם גם את מי שאוהב אותן במיוחד - את השרקרק המצוי, ששמו האנגלי Bee-eater ("אוכל דבורים") מרמז על תאוותו. אורכו של השרקרק הוא 27-29 סנטימטר והוא מתהדר בצבעי כתום-ירוק-כחול מרהיבים. מבלי משים, אנחנו הארכיאולוגים סיפקנו לשרקרקים שדות ציד נצחיים (עד סוף הפריחה). חשבתי שרק אני ועוד כמה משוגעים אוהבים ארכיאולוגיה, אבל הנה מצאתי שותפים לא צפויים לאהבה זו. בחודשים אפריל ומאי מגיעים השרקרקים לגן ואפשר לראותם מעופפים ברחבי אפולוניה. אפשר לצלם אותם תוך כדי הליכה בשבילי הגן, אך אסור להתקרב לשטחי הקינון מכיוון שזה מבריח אותם וגורם לנטישת קנים. הכותב הוא ארכיאולוג, מנהל גן לאומי אפולוניה

מסביבי פרושים מרבדים צהובים מלוא העין. לא כך אני מדמיין גן ארכיאולוגי. צריך שיהיו כאן קירות אבן חומים ושרידי מבנים - עדות למורשת האדם. ובכל זאת, המרבדים הצהובים הם שמושכים את העין, וגם תנועה מהירה של ציפור צבעונית יפהפייה. מה היא עושה כאן? זה שנים רבות שאני חופר באתר הארכיאולוגי בגן לאומי אפולוניה. בשנים האחרונות, לקראת בוא האביב, שמתי לב שעל חתכי החפירה (הקירות הזקופים שנותרים לאחר חפירה ארכיאולוגית) החלו להופיע חורים. החתכים הם אינדיקציה לחופרים ולא חלק מהממצא הארכיאולוגי, כך שלא חששתי מפגיעה באתר, אבל תהיתי מה יוצר את החורים האלה. חיפוש מהיר אחר האשמים העלה כי שרקרקים מצאו להם מרחב מחיה באתר ובמיוחד בתוך ריבועי החפירה. מה מושך אותם דווקא לשם? מתברר שכל האזורים שעליהם שפכו החופרים את האדמה הפכו למרבדי חרציות - אולי בשל החומר האורגני הרב שמצוי בערמות העפר שנחפר. תופעת מרבדי החרציות ידועה בתלים